

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Колумбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Колумбо број 6.

УЗРОЦИ КРИЗЕ

Оставком Сајдлеровог кабинета отворена је аустријска министарска криза.

Узроцима кризе толико се писало у последње доба, да је скоро непотребно понављати их.

Чим су Пољаци напустили аустријско министарство, оно је принуђено да примени параграф 14 устава, или да даде оставку, пошто Немци сами нису у довољном броју, а остале словенске народности веће да приђу већини, док је на власти садашња влада. Последњих дана покушавало се, да дође до споразума између Немца и Пољака, али довољно је било изнети тачке преговора па да се одмах увиди, да је немогуће уопште и дискутовати, а да се и не узме у обзир тачка, која се односила на личност самог Сајдлера.

Сајдлерово министарство, баш пре годину дана, наследило је Клам Мартиница, и појавило се више као једно бирократско министарство и са провизорним карактером, као министарство, које је имало да ублажава народне конфликте избегавајући да им укаже нарочиту бригу.

Али, како то у Аустрији није могуће, тако се Сајдлер заплес и сада је у мрежи. У последње време декрети о административној подели Чешке поново су потпуно оживели народни проблем. Већ пре тога дошло је ју-

гина. Доиста данас је могуће постићи већину из Чеха, Југословена, Пољака и Италијана; али ко на то у Аустрији може и помислити? Па то су неверљиви елементи. Завереници са прашке конференције, па на влади? И саму предпоставку ове могућности немачка је штампа унапред искључила. Немогуће је да се влада у Аустрији у време рата ослони на елементе, који отворено исказују своје симпатије за Споразум.

Цар у, коме је већ пребачено да је словенофил, везане су руке, и у свакој акцији коју предузима наилази на немачке вериге: почевши од пропале пацифистичке офанзиве са писменим Сиксту Бурбонском, до пропале војничке офанзиве на Пјави. Увидевши све то, Карло је у одговору Сајдлеру поновио изјаву, да хоће да влада са немачким странкама, давши међутим Сајдлеру нови рок, да поново испита све могућности да парламенат буде могао радити.

Кога овим хоће да преваре? Ситуација је веома јасна: влада ослањајући се на немачке странке, не може имати већину; а ако Сајдлер остане на власти парламенат не може да ради.

Ситуација Аустрије, ма с ког гледишта је посматрала, са војничког, парламентарног или исхране, замршена је.

Само распарчавање Аустрије донеће расплет ове кризе.

МАЂАРСКИ САБОР

Церих. — Мађарски министар финансија Поповић одговарајући у Сабору на интерпелацију о огромном повећању промета папирног новца у монархији, изјавио је, да једино средство да се то уклони јесте да се смање ратни трошкови и да се уведу нови порези.

»Безкорисно је — додао је — крити тешку ситуацију Аустрије. Мађарска је влада опомињала, а Мађарска, међутим, повисила је порез на шећер и вина.«

Посланик Шандор је позвао мађарску владу да новим а.-угарским кредитима код Емисионе Банке ускрати своје одобрење, и да установи мађарску емисиону банку у циљу, да не би и Мађарска била занета у пропаст Аустрије. Министар Финансија је изјавио, да је то немогуће.

Палавићини је критиковао букурешки мир и политику Чернина и Буријана. Векекле је одговорио, да је мађарска влада била увек споразумна са графом Чернином, и да је уговор о миру добар. Говорећи затим о радничкој агитацији рекао је, да је она одавно припремана и добро организована али да ће влада највећом строгишћу поступати против агитатора иначе би се дошло до катастрофе.

ОН ЈЕ У БЕРЛИНУ ИСТИЦАО КАКО АУСТРИЈА, УГРОЖЕНА ПРОБЛЕМОМ ИСХРАНЕ И УНУТРАШЊИМ РАЗМИРИЦАМА НАРОДНОСТИ, НЕ МОЖЕ ДА ПРЕДУЗМЕ ОФАНЗИВУ, ЧИЈИ ЈЕ УСПЕХ СУМЊИВ, А ДА СЕ НЕ ИЗЛОЖИ ОПАСНОСТИ ВЕЛИКИХ УНУТРАШЊИХ НЕРЕДА ШТА ВИШЕ РЕВОЛУЦИЈИ.

Али Немачка није хтела, ни да чује за разлоге, и навалила је да се пошто пошто предузме офанзива, сматрајући да је то неопходно пужно због олакшања западног фронта.

Они је у Берлину истицао како Аустрија, угрожена проблемом исхране и унутрашњим размирицама народности, не може да предузме офанзиву, чији је успех сумњив, а да се не изложи опасности великих унутрашњих нереда шта више револуцији.

Вашингтон. — Велики број југословенских добровољаца долази са свих страна Америке. У последње време отишле су у логоре у Сасек и Кану три веће јединице и неколико одреда. Најглавнија јединица носи име Вудр-а Вилсона. Она је састављена од две групе. Прва, у којој су већином Хрвати, носи име последњег хрватског народног краља: Петра Свачића.

У ДРУГОЈ СУ У ВЕЋИНИ СРБИ И ЗОВЕ СЕ ШАР ПЛАНИНА. ОВО ЈЕ НАЈВЕЋА ЈЕДИНИЦА, КОЈА ЈЕ ФОРМИРАНА У ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ И ТО ИСКЉУЧИВО ИЗ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ КОЛОНИЈА У ЧИКАГУ И ГРЕЈУ. ОВА ЈЕДИНИЦА ОТИЋИЋЕ СКОРО НА СОЛУНСКИ ФРОНТ.

Стварају се и нове јединице. Неке су већ добиле своја имена, као на пример: Светозар Милетић, Иван Косачић и т. д., а неке још нису.

Овдашњи Југословени мисле и за после рата. Знајући, да је индустрија у свим њиховим крајевима потпуно уништена, они се труде, да већ сада организују једну индустријску армију. Та ће армија морати да подмири прву потребу у радницама, механичарима, инжињерима ит.д. Њихов ће задатак бити да обнове железничке пруге, пугове, фабрике ит.д. Обновити Југославије захтеваће много труда. Индустријска армија осигураће слободан развитак домаће индустрије у домовини и спашће је од туђе инвазије. После војне акције, највећа се пажња обраћа овој индустријској армији.

ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ

Вашингтон. — Велики број југословенских добровољаца долази са свих страна Америке. У последње време отишле су у логоре у Сасек и Кану три веће јединице и неколико одреда. Најглавнија јединица носи име Вудр-а Вилсона. Она је састављена од две групе. Прва, у којој су већином Хрвати, носи име последњег хрватског народног краља: Петра Свачића.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Аустрија сада униште не само територију већ и слободу, напредак како је офанзива против Италије била једна проста демонстрација. Да то није била проста демонстрација доказују 250.000 непријатељских војника избачених из строја, а нарочито пре офанзиве дневна заповест генералштаба 14 аустријске дивизије Бр. 4928, којој је приложен меморандум за командире за поучку трупа, из кога видимо сажмо неке тачке: 1.) Дуго трајање рата проузрокује жива жеља наших непријатеља, да нам опљачкају и

униште не само територију већ и слободу, напредак како је офанзива против Италије била једна проста демонстрација. Да то није била проста демонстрација доказују 250.000 непријатељских војника избачених из строја, а нарочито пре офанзиве дневна заповест генералштаба 14 аустријске дивизије Бр. 4928, којој је приложен меморандум за командире за поучку трупа, из кога видимо сажмо неке тачке: 1.) Дуго трајање рата проузрокује жива жеља наших непријатеља, да нам опљачкају и

ФЕЉТОН

НАРСЕЛ ПРЕВО: ДОБРО СРЦЕ

Улица Рембран, на првом спрату једне пријатне куће, у близини парка Монсо, ево слике коју обасјава осам часова у јутру тако сунце последњих дана септембра.

Г. Ламбер Деноајер директор Друштва за Пловидбу у пољној кошуљи, панталонама, прелистава огромну пошту, седећи пред малим столом, у стилу Морис, као што је цео намештај собе. Ова врло проста страна соба има само једну постелу, у којој г-ца Нина Нинон, из Буфе, сада протезе своје беле руке, да би растерала и последње остатке сна.

Кад је се г-ђица Нина

Н.Н. — Дај ми то писмо.
Л. Д. — Морам да ти приметим, да ја никада не тражим рачуна од тебе о твојој приватној преписци.
Н. Н. — То није исто. Ја не добијам писма од жена. (заповеднички) Најзад! Дај браво.
Л. Д. (пружајући писмо). — Ево. (он посматра са ироничним осмехом г-ђицу Нину Нинон која чита полугласно).
Н. Н. (прекидајући свремена на време своје четвртине примедбама). — Драги мој... (Она узвикну: Ох!... скандализована) драги мој... ја сам много мислила ових дана на тебе, жалим те из свег срца, што си приморан да останеш у Паризу. (Знаш, немој да се узнемираваш? можеш да идеш ако ти је досадно...) хм... хм... приморан да останеш у Паризу. Овде је време пре-

красно... (Где то, овде? Ах! Улгат, вила »Каранфила...« хм... хм... и нећемо пропустити ни једно по подне а да не направимо лепу шетњу. Са свим свеједно и поред овог лепог времена, била би врло жалосна, што смо далеко од тебе, да нису поред мене малишани... (Како, малишани? Где, ја сам глупа!... То је твоја жена?) Луизета је била прекјуче мало болесна: мислим да је много играла по песку; она уноси у све што ради нарочити жар (То није случај код њеног оца!)... и затим она је подлегла, и има грозницу. Што се тиче Максима он је диван; бије се са свима дечацима на морској обали и готово је увек победилац, али ти не можеш да замислиш у каквом је стању његово одело!«

(Г-ђица Нина Нинон про-

дужава читање врло озбиљно, без прекидања).
»...Готово су сви наши пријатељи отиштовали; никога нема изузимајући Буе, који су ми врло драги. Госпођица ме учи немачки, да би употребила слободно време, које ми остаје кад сам слободна од деце. Најзад, не би ми били дан тако дуги, кад би примала од тебе новости. Не пребацујем ти, мој драги, али знаш, ја сам кадгада помало узнемирена, кад ти пропустиш целу недељу не писајући ми. Труди се да се одвојиш неколико тренутака од твојих радова, ако те то и сувише не замара, да би ставио свега две речи на хартију, само две речи, које ће ми рећи, да си здрав и да ме волиш.«

»Ја ћу продужити да ти нашем свакога дана, жалећи једино, што моја писма

нису интересантнија и разноврснија. Томе је по мало крив и мој живот, који је овде врло миран.
»До скорог виђења, драги мој, ја ти се надам. Мали те грле, а ја, ја ти шаљем најнежније осећаје мога срца.
Марија«.

(Г-ђица Нина Нинон, пошто је довршила писмо, ћути неко време, држећи хартију крајем својих прстију.)

Н. Н. — Колико година има твоја жена?
Л. Д. — Тридесет једну.
Н. Н. — Је си одавно жељен?
Л. Д. — Пре осам година.
(Тишина).
— Наставиће се —

спријетку рата, ако још даље одбацимо нашег вероног непријатеља, вероног Италијана, и ако дубоко продremo у његову територију. Не помажу нам ниша браћа Немци. С тога имамо да рачунамо само на своју снагу. Али успећемо да победимо као и Немци, јер смо храбри издржљиви као и они. Немци ће с интересовањем пратити наше битке и с тога треба, да им покажемо што смо кадри и колико воље има још код нас. 4.) Наша је артиљерија многобројна и добра. Она ће сломити непријатељски отпор. Напред сада са старом храброшћу, да унесемо пустош и неред у непријатељске редове као што смо учинили у јесени 1917. Морамо победити и сви се с тим уверењем у срцу морамо борити.»

ЈЕДАН КОМЕНТАР

Париз. — »Фигаро« коментаришући италијанску победу, каже, да се неће само народи Споразума и племена срца неутралних народа радовати због италијанске победе, него ће се и Загреб и Праг томе једнако радовати. Звон, које ће објавити смрт двојне монархије, објавиће такође и ускрснуће толиких народа сурово гажених.

Дневне Вести

ОДЛИКОВАЊЕ

Престолонаследник Александар одликовао је генерала Петра Бојовића орденом Карађорђевог Звезде с Мачевима другог степена.

ПОШИЉКЕ ЗА СРБИЈУ

Извештаји Биро у Женеви има извештај да је филијала Бугарске Народне Банке у Нишу, исплатила у априлу о. г. 3867 пошљака од 860.000 левова, које је добила од Женев. Бироа преко Међунар. Комитета.

СРПСКИМ УЧИТЕЉИЦАМА

Школски надзорник за Солун и околину позива све српске учитељице, које се налазе у Солуну, да дођу 21. о. м. у 4 часа по подне, у оvd. осн. школу (барак), ради врло важног саопштења.

ЗА СПОКОЈА У СРБИЈИ

Наше именоване трговачке куће и лица у Солуну изволела су послати одељку друштва, за заштиту деце, на Крфу, своје новчане прилоге за набавку разних потребних намирница и одећа за нејаку децу у Србији чији су хранитељи умрли или погинули за време рата: Commercial Com. of SL. драх. 3000, Société anonyme des cigarettes „Nestos“ драхми 2000, Трговачко Друштво »Алатина« драхми 1000 г. Жак и Јуда Асео, трговци драхми 300, г. М. Морпурго, директор друштва »Алатина« драхми 200, а. С. Јеремит, продавац дувана у Сорвићу драх. 20 и драх. 5. с.

М. Поробаћ, шеф Управе државних монопола драх. 15 г. г. Ж. Петровић и Љ. Рајковић благајница по драх. 10. г. Д. Живадиновић цариник фр. 5, г. М. Марковић контролор 3 и г. г. Б. Станковић и М. Павловић, контролори по 2 др. и Salonika Cigarette Company драхми 2000.

Свега драхми 8597, дан. 20, фр. 5. —

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм. — Док се покрет чешко-словачких легија показује као стварно организован и важан тако да већ кочи и опкољава бољшевичку диктатуру, у Сибиру се консолидује нов режим, који је потпуно уништио углед Лењинове владе. Словачке легије држе сада у својим рукама више од половине железничке пруге од Екатеринбург до Чељабинска. Бољшевици су концентрисали све своје снаге свим војним шефовима који су водили грађански рат против коалиције осталих демократских група. Лењинова влада је одлучила да се одупре снагама чешког покрета, који Лењин намерава, како је сам рекао да угуши у мору крви.

Троцки је почео сада да заузима ново држање. Он је доиста увидео, да мора ублажити своје прве изјаве, према којима су имали бити стрељани сви ухваћени Чеси, и објавио је, да ће према њима поступати према принципима човечности, признавши да је њихов покрет у ствари револуционаран пошто је уперен поглавито против Аустрије са програмом националног ослобођења. Ово ново држање, које је објавила »Новаја Жизњ« без сумње је врло симптоматично.

Нова влада у Сибиру која се образовала и прогласила независном од Лењинове владе, састављена је већим делом од представника социјалистичке странке, који су вршили већ неку функцију у последњој Керенској влади. Нова слободна влада наклоњена је Споразуму, с којим хоће да дође до споразума.

У Петрограду су започели нови избори совјета. Бољшевици да би осигурали себи победу дали су црвеној гарди и члановима њихових породица исто право гласа, које је већ дато фабричким радницима.

НАПОР АМЕРИКЕ

Париз. — Лорд Нортклиф изјављује у »Пти Паризјену«, да има потпуно поуздање у аме-

рички напор и у Вилсона. Овај је само у месецу мају направно чудеса пославши у Европу 250.000 људи, и ако је био обавезан да пошаље само половину. На самом једном пароброду било је 9000 војника.

»Пошто добро познајем Немачку и Сједињене Државе, јер сам много живео у обема земљама — рекао је Нортклиф — то сам уверен да би саме Сједињене Државе, кад би то било потребно, биле кадере да натерају Немачку, да падне на колена«.

НАД МАНХАЈМОМ

Лондон. — Важан индустријски центар у Баденској великој војводини, Манхајм, који су бомбардовали енглески аероплани, има највеће немачке фабрике динамита. Ове су фабрике знатно увећане од почетка рата и оне су један од најглавнијих центара за снабдевање немачке војске експлозивом.

Лет енглеских авијатичара над овом вароши крунисан је успехом.

Бачено је више тешких бомба и утврђено је 6 пожара у фабрикама.

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

Обавештајни Биро Ср. Црв. Крста у Солуну, добио је нову партију признаница из Ср-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНДУСКИ КОМИНИКЕ

Између Мондидијеа и Ноајона Французи су извршили више испада и задобили око двадесет заробљеника.

Јужно од Урка француске су трупе побољшале своје положаје код Паси ан Валоа и помериле напред своје линије источно од линије железничке пруге Шези-Венли.

Немци су извршили контранапад на нове француске положаје јужно од Малоа. Развила се огорчена борба. Француске су трупе задржале све своје положаје задобијене дан пре.

У току ових операција французи су задобили око 200 заробљеника.

23 сата. — Ништа важно на целом фронту.

Авијатика. — 17 јуна оборен је 21 аероплан, и запаљено 6 балона.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У успешној локалној операцији прошле ноћи северо западно од Албера задобили смо преко 50 заробљеника и 9 митраљеза. Преко ноћи једно наше одељење продрло је у један непријатељски по-

бије за следеће улагаче. Улагачи нека се обрате овом Бироу лично или писмено, како би им се признанице предале.

Лица која се обраћају Бироу писмено за признанице, дужна су тачно да назначе коме су новац слали, место и време, како би им се признанице могле испослати.

ИЗ КРАЈЕВА ПОД БУГАРИМА

Митић Јован, (2 пр.) Митић Младеи, Митић Никола, Митић М. Стеван, Митровић Цветко, Михајловић В. Михајловић М. Милан, Михајловић М. Милош, Михајловић Радомир, Михајловић Ставара, Моравца Павле, Мутавашић Васа.

Недељковић Влад. (2 пр.) Недељковић Света, Несторовић Живојин, Нешић Светисл. Нешиковић Дим. (2 пр.) Николић Богољуб, Николић Лазар, Николић Милан (2), Николић Никола (3), Николић Сава (2 приз.) Николић Стојан, Николић Тома Нинић Васа, Нинић Драг. Нунчић Стој.

Огњановић Светислав, Окановић Драгутин. Павловић Илија, Павловић Миљко, Павловић Михајло, Павловић Никола, Павловић Петар Пајевић Ј. Панајотовић Јов. Д-р Паидуровић Бора (2 пр.).

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Никола Панић пекар бр. п. 711 извештава оца Ницу Панића у Јабучицу, окр. крајинског, да је здрав. Моли га да га извести о породници пошто до данас није добио никакав извештај.

САОПШТЕЊА

Радосав М. Јанковић, 2, 3, бр. п. 40, моли свакога, који шта зна за Драгомира Тешовића капетана прве кл., учитеља у Белопољу, да га извести.

Јован Ђорђевић болнич. Српско енглеске болнице бр. 1 Воден, моли онога, код кога се налази фотографија његове деце, која му је из Србије послата, да му је пошаље на ову адресу.

Ложај јужно од Морлакура. Број немачких заробљеника које смо задобили у месецу јуну износи 1957 од којих 30 официра.

Доцније. — Наше су трупе провалиле у један непријатељски положај у шуми Авели. Ноћу смо извршили један испад у непријатељске ровове западно од Дернакура. У овим сукобима задобили смо заробљеника. Енглеске трупе из источних грофовија извршиле су ноћу једну успешну операцију северо западно од Албера задобивши 34 заробљеника и неколико митраљеза, и побољшале наше положаје у овом месту. Један немачки контранапад био је одбијен. Непријатељске артиљерија била активна северно од Албера, југоисточно од Араса, источно од Робека и у близини Мери и кана-ла Ипр-Комине.

Авијатика. — 17 јуна оборено је 25 немачких аероплана, а 10 других пало је ван контроле. Запаљена су 2 немачка балона.

У сарадњи с артиљеријом наши су аероплани напали огроман број непри-

јатељских батерија Бачено је 29.500 кила бомба преко дана, 17.000 преко ноћи на разне објекте.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче су храбре трупе 13 италијанског корпуса поново предузеле акцију на висоравни Азиано. Налетом ја заузет јаки положај, брежуљак Росо. Цело дана брежуљак Е. келе био је позорица упорне борбе, и најзад, храброст наших трупа савлада је јак непријатељев отпор и положај је остао у нашим рукама.

Око подне и после подне непријатељ је извршио два јака напада на брдо Вал Бела, али његове масе, кошене артиљеријском ватром,

сасвим је зауставила наша пешадија и принуђила их да се понуку.

Авијатичари су много допринели у фазима борбе.

Непријатељеви губитци од 16 и 17 јуна нарочито су тешки. Заробили смо 88 официра и 1935 војника.

На осталом делу фронта борбена активност нормална. У долини оне и на вису Новоаоло извршили смо препад на мале непријатељске положаје и задобили заробљеника и митраљеза.

Покушаји непријатељских одељења да нападну у пределу Дуња били су одбијени.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Телеграфично из Штокхолма, да је се један део пољског становништва побунио и ради заједно са сељацима из Украјине. У неким крајевима Немци су били принуђени да траже помоћ, јер су напади на немачке војнике постали општи.

Ова побуна проузроковала је велико изненађење у Немачкој, јер се веровало, да су Немци апсолутни господари Пољске.

Лондон. — Према информацијама из немачких извора генерал Корнилов и Каледил заузели су Москву; Лењин и Троцки су у бегству; велики кнез Николај проглашен је за цара. Убиство бившег цара није још званично потврђено.

Париз. — Јављају из Хага, да је холандски министар морине дао оставку. Незнају се узроци због којих је ово учинио.

Париз. — Клемансо је јуче проборао цео дан на фронту и вратио се потпуно задовољан.

Париз. — При предаји заставе чешко-словачкој војсци били су присутни делегати великих парламентарних комисија, чешко-словачки одбор и много цивилних и војничких високих личности. Пенкар је држао говор, поменуо је славу прошлости Чешке и зажелио да скоро дође дан победе, који ће озарити новим зрацима све мученичке народе.

Париз. — Париз је донео одлуку да се дан америчке свечаности 21 јуна прослави као празник. Варош ће бити свечано окићена.

Париз. — Керенски је јуче имао састанак са разним француским политичарима.

Солун, 19. јуна. Генерал Командант Савезничких Војска на Источном фронту био је 16 и 17 јуна

гост Његовог Краљевског Височанства Наследника Престола Србије, који га је нарочито позвао у свој Главни Штаб. Команданта Савезничких Војска пратио је Војвода Мишић Начелник Штаба Српске Врховне Команде.

Главном командујући користио се овом првом посетом српским армијама да се упозна са више српских генерала и да посети разне санитарне установе у долини Црне.

У Главном Штапу 1. српске армије, командант армије генерал Бојовић представио је команданту Савезничких Војска официре свога штаба.

Главном командујући извршио је смотру и присуствовао дефиловању више коњичких пукова; он је топло честитао пуковнику Ђорђевићу команданту дивизије на одличном држању трупа, на брзини и тачности извршених покрета на тешком терену.

У свом главном стану, Његово Краљевско Височанство Наследник Престола представио је Команданту Савезничких Војска, Команданта II-ге армије Војводу Степановића. Посетили су више осматрачница генерал је могао осматрити све положаје које српске армије држе.

Главном командујући је похвалио напоре трупа на подизању и одржавању комуникационих путева.

Он је био потпуно задовољан са оним што је видео и са одличним моралом свих српских војника са којима је у додир дошао. Нарочито је био дирнут пријемом Његовог Краљевског Височанства Наследника Престола.

За време ове посете Наследник Престола предао је Команданту Савезничких Војска орден Белог Орла с Мачевима I Степена.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Ноћас смо ватром и бомбама растерали два одељења непријатељске пешадаје, која су покушала да се приближе нашим рововима у области кравице и јужно од Градоснице.